

Voortgang van het vape- en tabaksbeleid

Voortgang van het vape- en tabaksbeleid

Aan de orde is het **tweeminutendebat Voortgang van het vape- en tabaksbeleid (32011, nr. 126)**.

De **voorzitter**:

Ik stel voor dat we meteen doorgaan met het volgende tweeminutendebat. Dat betreft het tweeminutendebat Voortgang van het vape- en tabaksbeleid. Voordat we daarmee beginnen, heeft mevrouw Van Meetelen een verzoek aan de leden.

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):

Voorzitter, dank. Ik wil graag aan de leden vragen of ik mag deelnemen aan het debat. Mijn voorganger heeft wegens omstandigheden helaas niet kunnen deelnemen, dus ik hoop dat mijn deelname op instemming kan rekenen. Ik zie niemand.

De **voorzitter**:

We zien dat uw fractie wel degelijk heeft deelgenomen aan het debat, dus het staat u zelfs zonder toestemmingsverzoek volledig vrij om deel te nemen aan dit debat. We voegen u toe aan de sprekerslijst.

Mevrouw Moinat heeft mij verzocht om haar met nul minuten spreektijd toe te voegen aan de sprekerslijst. Ik kijk of daar bezwaar tegen is. Ik zie dat dat niet het geval is. Dan doen we dat aldus.

Ik geef het woord aan de heer Krul voor zijn inbreng in dit tweeminutendebat namens het CDA. Gaat uw gang.

De heer **Krul** (CDA):

Voorzitter. Als er nou één onderwerp is waarover ik graag wél heel veel moties indien, dan is het wel dit onderwerp, maar ik ga dat nu niet doen. Ik ben vooral heel benieuwd of de minister kan schetsen hoe ze de stappen en de maatregelen in het coalitieakkoord voor zich ziet en of ze al voor zich ziet in wat voor prioritering die gaan worden uitgevoerd. Denk dan aan het strafbaar stellen van het houden van handelsvoorraad of het verhogen van de leeftijd voor het kopen van nicotinehoudende producten.

Voorzitter, als u mij toestaat, heb ik nog één andere vraag. We zien natuurlijk dat in de herziening van het stelsel richting 2030, 2032 het aantal nicotinespeciaalzaken ineens heel erg stijgt. Dat is natuurlijk ook een soort beweging die de industrie maakt, omdat zij ziet: hé, op het moment dat de verkoop van nicotine op een andere manier wordt ingericht, kunnen we daarop anticiperen. Sterker nog, de signalen bereiken ons dat het toch echt met wel 100 of 200 procentpunten aan het stijgen is. Kunnen we nou richting die stelselherziening niets doen om dat te voorkomen? Het zou namelijk zonde zijn als wij klaar zijn met die herziening en we er dan zo veel nicotinespeciaalzaken bij hebben gekregen dat het doel dat we ooit beoogden met de stelselherziening niet meer bereikt kan worden. Hoe ziet de minister dat? Kunnen we dat nog repareren?

Dat was 'm.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Vliegenthart voor haar inbreng namens GroenLinks-Partij van de Arbeid. Gaat uw gang.

Mevrouw **Vliegenthart** (GroenLinks-PvdA):

Voorzitter. De gevolgen van de vape-epidemie zijn immens. Jaarlijks hebben ruim 26.000 mensen spoedeisende hulp nodig door de gevolgen van roken en vaperen. Tieners raken zo verslaafd aan vaperen dat 35% van de jongeren 's nachts weleens wakker wordt om te vaperen. Tegelijkertijd neemt de illegale vapehandel steeds ernstigere vormen aan. Daarom dien ik de volgende moties in.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er een vape-epidemie gaande is waar veel kinderen het slachtoffer van zijn;

constaterende dat de meest gebruikte vapes illegaal zijn, maar dat het bezit van grote hoeveelheden vapes niet illegaal is, waardoor dealers moeilijk gepakt kunnen worden;

overwegende dat de individuele gebruiker niet moet worden gecriminaliseerd, maar dat er wel juridisch gehandhaafd moet kunnen worden op het dealen in vapes;

verzoekt de regering een wettelijk verbod te leggen op het bezit van grote hoeveelheden vapes zodat er gehandhaafd kan worden op vapedealers,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Vliegenthart.

Zij krijgt nr. 129 (32011).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat bij drie overtredingen van de leeftijdsgrens voor tabaksverkoop de NVWA de maatregel "three strikes out" kan opleggen, waardoor de verkoop van tabak tijdelijk moet worden stilgelegd;

constaterende dat er voor de verkoop van illegale vapes geen "three strikes out"-maatregel bestaat en dat maar liefst 44% van de avondwinkels in herovertreding gaat na een eerste controle en het boetesysteem dus niet afdoende is;

overwegende dat er veel winkels zijn die illegale vapes verkopen, tevens vaak aan minderjarigen, en dat een "three strikes out"-maatregel kan bijdragen aan het terugdringen van het aantal verkooppunten van illegale vapes;

verzoekt de regering een voorstel uit te werken om een "three strikes out"-maatregel ook te laten gelden voor winkels die binnen 24 maanden driemaal de regels overtreden door de verkoop van illegale vapes,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Vliegenthart.

Zij krijgt nr. 130 (32011).

Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Wendel voor haar inbreng namens de VVD. Gaat uw gang.

Mevrouw **Wendel** (VVD):

De VVD wil allereerst het kabinet bedanken voor de beantwoording van alle vragen uit het schriftelijk overleg. Desondanks zijn er bij de VVD nog een aantal openstaande vragen. De allereerste is of er belemmeringen zijn in de gegevensuitwisselingen tussen de NVWA en andere instanties. Twee. Het kabinet werkt aan een wetsvoorstel om kindomgevingen rookvrij te maken. De eerste fase zou eind 2025 al in internetconsultatie gaan; dat is de fase waarin de terreinen van beheerde speeltuinen, kinderboerderijen en kindercentra, ruim 18.000 locaties, rookvrij worden. Dit is tot op heden nog niet gebeurd, dus ik ben benieuwd wanneer de Kamer dit wetsvoorstel kan verwachten. Drie. De verhoging van boetes voor overtredingen van de Tabaks- en rookwarenwet stond gepland per 1 juli 2026. Ik ben benieuwd of dit nieuwe kabinet dit ook gaat doorzetten. Tenslotte wil ik het kabinet vragen aandacht te hebben voor de gevolgen van tabaksontmoedigingsbeleid in grensregio's. De VVD vindt het belangrijk dat ondernemers het tabaksontmoedigingsbeleid ook kunnen meemaken, dus we moeten dit samen doen. Ik wil de minister oproepen om in het tabaksontmoedigingsbeleid zo veel mogelijk samen op te trekken met buurlanden om zo samen roken en vaperen tegen te gaan.

Dank u wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel, mevrouw Wendel. Dan is het woord aan mevrouw Synhaeve voor haar inbreng namens de fractie van D66.

Mevrouw **Synhaeve** (D66):

Dank u wel, voorzitter. Voor D66 staat één doel centraal: toewerken naar een gezonde, rookvrije generatie. Iedere jongere die niet begint met roken of vaperen, is namelijk winst, zowel voor de jongere als voor onze samenleving als geheel. We zijn dan ook blij met de duidelijke inzet op die rookvrije generatie, zoals het terugdringen van het aantal verkooppunten en de ambitie om de minimale leeftijd voor nicotinehoudende producten te verhogen naar 21 jaar. Daarmee maken we duidelijk dat nicotine geen onschuldig product is. We willen specifiek aandacht vragen voor het aantal jongeren in de jeugdzorg die roken, want 26% van de jongeren in de residentiële jeugdzorg rookt dagelijks. Dat staat tegenover iets meer dan 2% bij de jongeren buiten de residentiële jeugdzorg. Dat is een schokkend groot verschil. Daarom dienen we de volgende motie in.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het aantal jongeren dat dagelijks rookt in de residentiële jeugdzorg vele malen hoger ligt dan bij hun leeftijdsgenoten buiten de residentiële jeugdzorg;

constaterende dat dit negatieve gevolgen heeft voor de gezondheid van deze jongeren;

overwegende dat medewerkers van jeugdzorginstanties aangeven dat het middelenbeleid van hun instelling verouderd is en dat de naleving sterk verschilt per groep of locatie;

verzoekt de regering om met jongeren en jeugdzorgorganisaties in gesprek te gaan om te kijken hoe we hen optimaal kunnen ondersteunen in een aanpak om ook jongeren in de

residentiële jeugdzorg rookvrij te laten opgroeien,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Synhaeve.

Zij krijgt nr. 131 (32011).

Dank u wel, mevrouw Synhaeve. Dan is het woord aan mevrouw Van Meetelen als laatste spreker van de zijde van de Kamer. Dat doet zij namens de fractie van de PVV.

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):

Voorzitter, dank je wel. Eventjes een stukje verwarring, maar het lukte dus echt niet. Maar goed, de PVV is kritisch over vaperen. Wij zijn niet tegen vaperen en ook niet tegen roken, maar wel tegen de wijze waarop daarmee omgegaan wordt. We zien wel dat er nog steeds heel veel jongeren echt massaal en illegaal aan vapes komen. Die handel verplaatst zich steeds meer naar het illegale circuit. Daar heb ik een motie over, zodat we daar toch eens naar gaan kijken.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de handel in illegale vapes en rookwaren zich grotendeels heeft verplaatst naar koeriersstromen en verborgen opslaglocaties;

overwegende dat regulering van de legale markt geen effect sorteert zolang criminele netwerken ongestoord kunnen opereren;

verzoekt de regering om de handhaving primair te richten op het opsporen en ontmantelen van illegale netwerken achter de handel in vapes en rookwaren, met specifieke prioriteit voor logistieke ketens en opslaglocaties,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Meetelen.

Zij krijgt nr. 132 (32011).

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):

Ik wil in het bijzonder nog een keer herhalen dat het hierbij gaat om illegale vapes en illegale rookwaren.

De voorzitter:

Dank u wel, mevrouw Van Meetelen. Ik schors vijf minuten voor de beantwoording van de gestelde vragen en de appreciaties van de zijde van het kabinet van de ingediende moties.

De vergadering wordt van 17.07 uur tot 17.13 uur geschorst.

De voorzitter:

Ik heropen de vergadering en geef het woord aan de minister voor de beantwoording van de gestelde vragen en de appreciaties van de ingediende moties.

Minister **Hermans**:

Voorzitter. Ik begin met de beantwoording van de gestelde vragen. Ik begin met de vraag van de heer Krul hoe ik de uitvoering van de ambities uit het coalitieakkoord zie. Om te beginnen: ik sta daar volledig en volmondig achter. De heer Krul vroeg ook hoe ik die ambities ga uitvoeren, vooral ook in de tijd. We zijn nu bezig om een goede planning van die verschillende maatregelen te maken. Daarover stuur ik de Kamer in april een brief. Als de heer Krul daar genoeg mee neemt, wil ik dat zo doen.

Dan de tweede vraag van de heer Krul, een beetje in het verlengde van de eerste vraag, over het nemen van stappen tegen de illegale handel in vapes en überhaupt het Actieplan tegen vapes. Het coalitieakkoord zet natuurlijk ook in op verdere uitvoering daarvan en op een strakke aanpak. Daar ga ik dus mee door. De verhoging van de boetes voor onlineverkoop en via supermarkten gaat al in per juli 2026, dus dit jaar nog. Aan het eind van het jaar komt het wetsvoorstel met aanscherpingen, zoals aangekondigd, naar de Kamer. We werken de komende jaren verder aan de inperking van het aantal verkooppunten.

Dan kom ik op de derde vraag van de heer Krul. Je ziet het aantal speciaalzaken stijgen. We willen de verkoop eigenlijk tegengaan. Ik denk dat het belangrijk is om onderscheid te maken tussen de speciaalzaak en het verkooppunt. Het aantal verkooppunten zien we daadwerkelijk drastisch naar beneden gaan de komende jaren. Zo zie ik die verhouding tot het beleid. Als de heer Krul daar prijs op stelt, kan ik in de brief waarin ik nader inga op de planning, wat meer woorden aan die verhouding wijden.

De **voorzitter**:

Ik zie aan zijn non-verbale uitdrukking dat hij daar prijs op stelt.

Minister **Hermans**:

Dan gaan we dat doen.

Dan de vragen van mevrouw Wendel. Zij vroeg of er belemmeringen zijn in de gegevensuitwisseling tussen de NVWA en andere instanties. Met de Douane heeft de NVWA een convenant afgesloten waardoor gegevensuitwisseling mogelijk is. Bij andere instanties, zoals bijvoorbeeld de Belastingdienst of gemeenten, moet er echt gevorderd worden om gegevens uit het toezicht op te vragen. De NVWA geeft aan belemmeringen te ervaren in het opvragen van die gegevens bij andere overheden. Ik ga met de NVWA hierover in gesprek.

Dan was er de vraag wanneer de Kamer het wetsvoorstel over de rookvrije kindomgeving kan verwachten. We streven ernaar om het wetsvoorstel in het tweede kwartaal van dit jaar in internetconsultatie te brengen. Ik verwacht dat we het begin 2027 aan de Kamer kunnen aanbieden, want na de internetconsultatie volgt natuurlijk nog het advies van de Raad van State.

Voorzitter. Tot slot de vraag van mevrouw Wendel over de verhoging van de boetes. Ik denk dat ik die beantwoord heb. De planning met als datum 1 juli 2026 gaat door. Dat betreft dus het overtreden van het verbod op verkoop op afstand, online dus, en het verbod op verkoop in supermarkten en horeca-inrichtingen. Dat waren de vragen.

Voorzitter. Dan kom ik nu bij de moties. De motie op stuk nr. 129 van mevrouw Vliegthart gaat over het wettelijk verbod op het bezit van vapes vastleggen. Ik deel die ambitie. Aan die wet wordt nu gewerkt. Als ik de motie zo mag lezen dat het vastleggen van de betekenis van "grote hoeveelheden" onderdeel moet zijn van de verdere uitwerking, dat ik de Kamer daar uiteraard over informeer en dat ik er ook met de NVWA nog even over kan spreken, dan kan ik de motie oordeel Kamer geven.

De voorzitter:

Mevrouw Vliegenthart knikt instemmend. Daarmee krijgt de motie op stuk nr. 129 oordeel Kamer.

Minister Hermans:

De motie op stuk nr. 130, van mevrouw Vliegenthart, gaat over een "three strikes out"-maatregel. Dat is een interessant principe, want hoe wil je de handhaving inrichten zodat die ook echt het effect heeft dat we beogen? Tegelijkertijd zien we ook dat elke maatregel die we nemen effect heeft op de activiteiten in het illegale circuit. Mevrouw Van Meetelen wees daar ook op. Voor deze motie geldt dat ik erover na wil denken en dat ik in kaart wil brengen wat wel en niet zou kunnen en wat daarvan de effecten zijn. We moeten dit ook juridisch goed doordenken, want het verkopen is al illegaal en je kunt iets niet nog illegaler maken. Kortom, ik kan me iets voorstellen bij de gedachte, maar ik heb echt even tijd nodig voor de exacte uitwerking. Als ik het onderdeel mag maken van die wetsuitwerking, dan kan ik deze motie oordeel Kamer geven. Als mevrouw Vliegenthart echt wil dat ik het nu meteen uitwerk en dat het er onverkort in komt, dan kan ik die stap nu niet zetten.

Mevrouw Vliegenthart (GroenLinks-PvdA):

Ik denk dat het goed is om het mee te nemen bij het in kaart brengen, maar dan zou ik wel graag willen weten voor wanneer we daar een terugkoppeling op kunnen verwachten.

Minister Hermans:

Mag ik in de begrotingsbehandeling terugkomen op de vraag wanneer wij kunnen aangeven hoe we op hoofdlijnen die wet uitwerken? Ik moet dit namelijk gewoon even vragen. Ik kijk nu wel in de richting van mijn ondersteuning, maar zij reageren non-verbaal en ik kan het antwoord daar niet uit opmaken. Als ik dat mag doen, dan krijgt mevrouw Vliegenthart heel snel antwoord op die vraag.

De voorzitter:

Kan mevrouw Vliegenthart instemmen met de wijze van interpretatie van de motie? Daarmee krijgt die namelijk oordeel Kamer.

Mevrouw Vliegenthart (GroenLinks-PvdA):

Ja, als er dus in de begrotingsbehandeling op terug gekomen wordt op welke wijze en wanneer daar terugkoppeling op komt. Ik ga ervan uit dat daar terugkoppeling op komt.

De voorzitter:

Ja, maar ik zou denken dat we de motie dan vooralsnog wel moeten ontraden.

Minister Hermans:

Kijk, ik ga op enig moment een brief sturen over de contouren van dat wetsvoorstel. Mevrouw Vliegenthart heeft net ook nog een andere motie ingediend. De vraag is alleen even wanneer ik die brief kan sturen. Ik ga even iets proberen. Als ik zeg dat wij voor de zomer een brief op hoofdlijnen sturen, dan ... Ja? Wij sturen voor de zomer een brief op hoofdlijnen.

Mevrouw Vliegenthart (GroenLinks-PvdA):

Nou, bij dezen.

De voorzitter:

Nou, opgelost. De motie op stuk nr. 130: oordeel Kamer. De motie op stuk nr. 131.

Minister Hermans:

De motie op stuk nr. 131 van mevrouw Synhaeve verzoekt om in gesprek te gaan. Ik vind het belangrijk om hierover in gesprek te gaan, dus oordeel Kamer.

De **voorzitter**:
Tot slot.

Minister **Hermans**:

Dan tot slot de motie op stuk nr. 132. Hoewel ik heel erg deel met mevrouw Van Meetelen dat we ook op dat illegale circuit en op wat daar gebeurt in moeten zetten, moet ik deze motie toch ontraden. De motie vraagt mij namelijk om ons in de handhaving primair te richten op het opsporen en ontmantelen van die illegale netwerken. De NVWA werkt risicogericht en richt zich daarbij op allerlei plekken waar zich mogelijk problemen kunnen voordoen. Ik laat het dus ook echt aan de NVWA om daar invulling aan te geven. Het feit dat de motie mij dus vraagt om ons daar primair op te richten, leidt ertoe dat ik deze motie moet ontraden.

De **voorzitter**:

Ja. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van dit tweeminutendebat.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:

Over de ingediende moties zal dinsdag worden gestemd.